

TVR 1: Emisiunea „În linia întâi” – Invitat, ministrul Justiției, Robert Cazanciuc (03.04.2014, ora 18:50)

Moderator - Ion Ioniță: Bună seara, suntem din nou împreună 'În linia întâi'. Justiția este pe buzele tuturor. Interesează pe absolut toată lumea în România, interesează pe politicieni și știm cu toții din ce motive. Îi interesează pe partenerii noștri externi care urmăresc extrem de atent tot ce se întâmplă în justiția din România, dar și mai mult îi interesează pe milioanele de justițiabili români care așteaptă de la justiție soluții corecte și în termene rezonabile. Îl avem în această seară alături de noi pe ministrul justiției, Robert Cazanciuc. Discutăm despre justiția din România și problemele ei. Bună seara, domnule ministru, bine ați venit 'În linia întâi' la TVR 1. Am văzut foarte multe discuții legate de ceea ce se întâmplă în acest moment. Sunt nume extrem de mari care au ajuns în justiție, unii au fost deja condamnați și își execută pedeapsa, dar au apărut aceste cereri de grațiere și mă refer, în primul rând, la nume bine cunoscute. Gigi Becali este unul dintre aceste nume. Acum câteva zile președintele României a respins o cerere de grațiere din partea sa, spunând că a primit și un aviz negativ din partea ministerului Justiției. Care au fost principalele motive pentru care ați luat această decizie de a da, a face o recomandare negativă președintelui României, în acest caz?

Robert Cazanciuc: Bună seara... Ministerul face o evaluare a unui dosar și face câteva, practic, recomandări președintelui mai degrabă de ordin tehnic. Face o evaluare cu privire la pedeapsa pentru care a fost condamnat, cât a executat din pedeapsă, cum s-a comportat deținutul în penitenciar și face o propunere președintelui. Apoi, cel care decide este președintele care poate să nu țină cont de avizul ministerului. Este un aviz facultativ, nu este un aviz obligatoriu. Este un drept discreționar pe care președintele îl are. Nu are neapărat nevoie de un aviz pozitiv de la Ministerul Justiției pentru a decide să grațieze sau nu pe cineva.

Moderator: Dar avizul dumneavoastră îl ajută pe președinte, în formularea unei opinii?

Robert Cazanciuc: Avizul nostru furnizează câteva informații despre persoana supusă unei asemenea proceduri și nimic mai mult. Poate sau nu poate decide președintele, este liber să o facă dincolo de avizul ministerului care mai mult de a furniza niște informații, nu poate să facă.

Moderator: Și în acest caz specific: Gigi Becali, de ce ați considerat că este recomandabil această opțiune negativă?

Robert Cazanciuc: Nu aș vrea să intrăm pe un caz particular. Spuneam în general că avizul ministerului, atunci când trebuie să-i transmiți președintelui, evaluează sentința, faptele pentru care a fost condamnat, cum s-a comportat în penitenciar, cât mai are de executat din pedeapsă, situația familială a deținutului. Chestiuni de acest ordin sunt înaintate președintelui pentru a-l sprijini în decizia ce o va lua.

Moderator: Un al nume la fel extrem de cunoscut. Este o celebritate de altfel, sportiv și aici mă refer la Gică Popescu. La fel, am văzut că s-a creat o mișcare, o petiție semnată, ș.a.m.d. În societate se discută, unii sunt în favoarea, alții spun că nu este cazul, din punct de vedere strict instituțional, ați primit vreo cerere de grațiere?

Robert Cazanciuc: Nu, până astăzi nu am primit o asemenea cerere de grațiere din partea nimănui.

Moderator: Pentru că au fost și aici informații contradictorii, dacă s-a depus, dacă are intenția sau nu să meargă mai departe cu această...

Robert Cazanciuc: Ministerul nu are în momentul de față o asemenea solicitate.

Moderator: Am văzut, rămânând în această sferă, vorbeam de personalități care au ajuns să execute pedepse privative de libertate, dar dumneavoastră ați avut câteva luări de poziții privind problema aceasta suprapopulării penitenciarelor din România și spuneți la un moment dat că o lege a amnistierii și grațierii poate ar fi o soluție în acest sens. În primul rând, cât de gravă este această problemă?

Robert Cazanciuc: Noi avem în momentul de față 33 de mii de deținuți. Raportat la standardele internaționale, avem deficit de 14 mii de locuri. Sunt 34 de penitenciare propriu zis, șase penitenciare spital. Patru dintre ele au fost construite după 1990 și respectă cât de cât anumite standarde. Sunt foarte multe penitenciare aflate în centrul orașului. Sunt foarte multe penitenciare transformate din cazărmi sau diverse fabrici, în anumite cazuri. Deci improprii, nu numai pentru a avea pe cineva în custodie, dar improprii pentru a încerca să faci o reeducare, pentru că funcția de custodie este mai simplă de realizat. Ai încarcerat pe cineva, cel puțin la prima vedere, dar nu asta este rolul penitenciarului, să încarcereze pe cineva în orice condiții. Trebuie să ai condițiile pentru a-l putea ajuta pe omul respectiv să reintre în societate, să se reintegreze. Și atunci este foarte important, dacă ai condițiile să poți să faci reeducare, dacă ai ateliere în care să lucreze, dacă ai condiții să se plimbe măcar, dacă ai condiții să facă lucruri să spunem obișnuite pentru orice sistem penitenciar. Din păcate, avem în momentul de față peste 30% persoane tinere într-un penitenciar care, în mod normal, trebuie să aibă o șansă din partea societății. Fără o investiție în sistemul penitenciar va fi destul de dificil ca acești tineri să aibă o a doua șansă. Foarte mulți dintre ei nu știu să scrie, nu știu să citească, nu mai vorbesc să știe să facă ceva, să aibă o meserie. Încercăm să-i învățăm să scrie, să citească, să plece cu o meserie cât de cât din sistem, dar acest lucru uneori este foarte dificil de făcut datorită infrastructurii extrem de vechi din sistemul penitenciar.

Moderator: Bun. Aici ar fi câteva soluții. Spuneți că ați putea să mergeți pe această variantă, în ce condiții s-ar putea ajunge la aprobarea unui asemenea set de legi?

Robert Cazanciuc: De aceea am mai spus că de principiu o asemenea procedură, perfect legală, s-a întâmplat în Europa în ultimii ani. Poate fi o soluție pentru a degreva, pentru a scădea această... Sigur, sunt soluții combinate. Pedepsele alternative care deja se aplică prin noile coduri.

Moderator: Pentru că am văzut comentarii destul de negative legate de această inițiativă, spunându-se: da, ele sunt inițiative care privesc eliberarea unor corupți sau a unor demnitari care au ajuns, iată, în penitenciar și acum se încearcă eliberarea lor printr-o stratagemă de acest tip, legal, bineînțeles, dar cu un asemenea scop.

Robert Cazanciuc: Noi am avut un aviz negativ la un proiect de lege determinat. (moderator: A fost în parlament) Exact, a fost în Parlament. Din punctul ăsta de vedere, nu respecta anumite condiții acel proiect de lege. Asta nu înseamnă că amnistia și grațierea nu reprezintă o soluție pentru anumite tipuri de infracțiuni, evident excluzând infracțiunile de corupție, evident excluzând infracțiunile cu violență. Sunt multe alte infracțiuni care ar putea să intre în asemenea proiect de lege. Dacă ne gândim că o anumită lege o facem pentru a favoriza anumite persoane, evident nu o să putem face niciodată o asemenea lege. Dacă încercăm să ne detașăm, să vedem situația reală care este în penitenciare, să ne gândim dacă avem resurse. Societatea are resurse în momentul de față să înceapă să construiască noi penitenciare? Poate societatea românească să aibă un asemenea deficit? Până la urmă și modul în care arată penitenciarele, modul în care sunt tratați niște oameni arată gradul de civilizație a unei societăți. Ne putem permite, în continuare, să avem supra-populare? O să fim pe primul loc la condamnări CEDO din UE din cauza condițiilor proaste de detenție. Toate lucrurile astea trebuie privite la un moment dat cu realism, cu obiectivitate și văzut ce măsuri putem să luăm. Societatea poate suporta o decizie de amnistie și grațiere pentru anumite tipuri de infracțiuni? Poate suporta să dirijeze o parte din bani de la alte proiecte, pentru a începe construcția unor noi penitenciare?

Moderator: Păi aici nici nu se pune problema. De ce nu începeți modernizarea sau aducerea la standarde europene a sistemului, bineînțeles nu într-un an, dar măcar să începeți. Cred că aici este marea problemă.

Robert Cazanciuc: Chiar în aceste zile avem o delegație din Spania în frunte cu șeful penitenciarelor, pentru a vedea dacă putem să luăm un asemenea model, Spania având în momentul de față unul dintre cele mai moderne sisteme penitenciare din Europa, în care a investit destul de mult, și sunt dispuși să vină alături de noi pentru a face un proiect pe termen lung.

Moderator: Cam câți bani v-ar trebui?

Robert Cazanciuc: Pentru un penitenciar de o mie de locuri discutăm de zeci de milioane de euro, pentru a respecta standardele de detenție, de reeducare și mai ales de securitate. Nu este un proiect nici pe departe ieftin. Am avut, de asemenea, propuneri încă de anul trecut de parteneriat public-privat pentru construcția...

Moderator: Pentru că s-a vorbit și de ideea asta să vină bani din sfera privată.

Robert Cazanciuc: Bani din sfera privată pot să vină și sunt experiențe interesante. În Marea Britanie, în SUA sunt mari companii care administrează zeci sau sute de penitenciare construite în acest sistem de parteneriat public-privat. Am primit și noi propuneri de parteneriat. Sunt în continuare în examinare la Administrația penitenciarelor și acesta poate fi o soluție. Dacă am putea demara anul acesta, construcția unui penitenciar în parteneriat public-privat, nu înseamnă că cineva o să aibă parte de un tratament special, discutăm doar de edificarea unui penitenciar și nimic altceva, respectând anumite standarde.

Moderator: Credeți că ar putea, adică aveți un proiect pe care l-ați putea începe în acest sens, construirea unui penitenciar în parteneriat public-privat în România, în acest an?

Robert Cazanciuc: Am avut discuții exploratorii cu reprezentanții Băncii Mondiale, pentru a ne ajuta, sprijini să construim, din punct de vedere normativ, un asemenea proiect. Să vedem în ce condiții un asemenea proiect ar putea fi viabil? O să ne uităm la experiența altor state pentru a învăța anumite lecții. Să vedem dacă România actuală poate demara un asemenea proiect. Încercăm mai multe variante pentru a găsi o soluție pentru sistem. În ultimii doi, trei ani s-au făcut diverse, mici investiții în reabilitarea unor capacități de penitenciar pentru a aduce cât de cât la standarde condițiile de detenție. Dar dacă discutăm despre penitenciare aflate în centrul orașului, cum se întâmplă - spre exemplu - la Tg. Mureș, la Ploiești, la Tg. Jiu, nu ai ce să faci! Acolo aceste unități trebuie închise și construit ceva în altă parte, dacă vrei să respecti standarde, dacă vrei să ai un sistem ancorat în perioada în care trăim și nu într-o altă perioadă.

Moderator: Dumneavoastră personal, în calitate de ministru al Justiției, veți promova în perioada următoare, aveți intenția să promovați un proiect de lege pentru amnistiere și grațiere, din nou?

Robert Cazanciuc: Ministerul nu are în pregătire un asemenea proiect de lege în momentul de față. Ministerul are în evaluare situația din penitenciar, am început o analiză a fiecărei unități penitenciare și la finalul acestei analize o să putem să facem un set de propuneri pentru a încerca să îmbunătățim condițiile de detenție din penitenciarele din România.

Moderator: Am văzut astăzi, a apărut un raport al CSM despre starea justiției din România și cifrele sunt extraordinare, chiar spun acolo în raport, este vorba despre un record în anul 2013, peste 3 milioane de dosare pe rolul instanțelor, ceea ce la populația României, cât or mai fi acum în România, 18 milioane, poate mai puțin, mi se pare extrem de mult, pare că instanțele sunt sufocate din ce în ce mai multe dosare și toate statisticile arată creșterea numărului de dosare, chiar dacă și dosarele rămase nesoluționate, chiar dacă în număr real cauzele soluționate au crescut și ele. Ce se întâmplă? Să ajungă să se sufocă mecanismul justiției sub presiunea acestor milioane de dosare?

Robert Cazanciuc: Sunt dosare de mai mult timp, în materie civilă cât și în materie penală. Pe lângă aceste milioane de dosare, noi am venit în ultimul timp și cu cele 4 noi coduri și presiunea pe Sistemul judiciar este destul de mare în momentul de față. Suntem undeva în prima parte a clasamentului european ca număr de dosare. Sunt dosare care rezultă din mersul firesc al unei societăți, se întâlnesc în România, se întâlnesc în multe alte state din Europa cu o cultură asemănătoare. Sunt și multe dosare care încarcă activitatea instanțelor din diverse accidente normative de-a lungul timpului. Am avut de-a lungul timpului, din păcate, diverse norme care au generat sute de mii de dosare și am încărcat uneori artificial activitatea instanțelor de Judecată. Au fost obligate să soluționeze aceste dosare și să lase într-un ritm mai lent dosarele care rezultă din mersul firesc al unei societăți. Aici avem în continuare lucru de făcut. La întâlnirile cu judecătorii, le-am spus de fiecare dată să îmi facă propuneri de corectare a normei atunci când constată cauzele cu repetiție. Dacă în mod constant instanțele văd că o anumită normă duce la foarte multe procese, pot face propuneri pentru modificarea normei și să încercăm uneori să stopăm această avalanșă de dosare.

Moderator: Creează extrem de multe probleme atât asupra sistemului dar și asupra oamenilor care se adresează justiției și așa vrea să vedem un mic material legat de consecințele acestei supra-încărcări a dosarelor și revenim și comentăm. Imaginile vă rog.

Reporter: Lipsa motivării blochează orice cale de atac și afectează cererile de grațiere, se plâng avocații.

Ion Panaitescu, avocat: Nu poți face o plângere la CEDO până nu dispui de înscrisul numirii hotărârii judecătorești, redactat, pentru că acest CEDO controlează nu tot ce spui tu, ci ce spune al doilea.

Reporter: magistrații spun că nu au timp, judecă prea multe dosare, iar personalul este insuficient.

Judecător Daniel Grădinariu, purtător de cuvânt Curtea de Apel București: Nu poți să redactezi o astfel de hotărâre cum avem și noi la Curtea de Apel, în mod frecvent, 2 zile, apoi să fi întrerupt și să intri într-o altă ședință de judecată și să continui peste încă 4 zile. Dacă faci în ritmul ăsta într-adevăr de multe ori depășești termenul de redactare.

Reporter: În anii 90 un judecător care avea câteva zeci sau chiar 100 de dosare, avea suficient timp să redacteze o motivare. În prezent însă un judecător de la Curtea de Apel are chiar și peste 1000 de dosare, ceea ce face imposibil ca el să redacteze motivările la timp.

Gabriela Baltag, președinte AMR: Ne amintim de fiecare, orice magistrat, după jumătate de an, capăta această abilitate, numai o astfel de hotărâre durează cât ai scrie o carte.

Reporter: instanțele nu respectă aproape niciodată termenul pentru motivarea sentințelor. Fostul ministru al Apărării Victor Babiuc este deja liber după câteva luni de arest. Nu știe nici acum motivele condamnării sale în dosarul schimbului de terenuri cu MAPN. De un an sta în închisoare fostul senator Cătălin Voicu și judecătorul Florin Costiniu într-un dosar de corupție. Nu cunosc nici ei argumentele magistraților. Cu cât dosarul e mai stufos, cu atât vin mai târziu motivările, cel puțin asta spun magistrații Curții Supreme.

Reporter: Redactarea unor decizii cu depășirea termenului recomandat este determinată de cauze obiective, spun magistrații. În plus, depășirea a acestui termen nu atrage după sine niciun fel de sancțiune, au ținut să sublinieze magistrații Curții Supreme.

Reporter: Președintele CSM îi contrazice. judecătorii pot fi excluși din magistratura pentru că termenul de 30 de zile nu este doar o recomandare.

Adrian Bordea, președinte CSM: Pentru a exclude din magistratura un judecător care nu a redactat în termen hotărârea trebuie în primul rând o repetabilitate, trebuie o perioadă lungă de timp în care nu a redactat hotărârea, mare majoritate, judecătorii care motivează foarte bine, sunt restanți.

Reporter: Până acum niciun magistrat nu a fost exclus pentru că a redactat târziu motivările. CSM a dat avertismente și chiar a tăiat temporar salariile acelor judecători care nu au putut justifica întârzierea.

Moderator: Ați văzut toate aceste întârzieri în cazuri relevante, ce le puteți spune celor care se adresează justiției și așteaptă să se soluționeze, să vină motivările și așa mai departe.

Robert Cazanciuc: Acesta este unul din rațiunile noilor coduri, atât în materie civilă cât și în materie penală, să scurteze durata de soluționare a unor cauze, să scurteze durata procedurilor în fața instanței de judecată și evident, oamenii să aibă în cât mai scurt timp o soluție. Există un memorandum în Guvern în 2012 care prevede o alocare în timp a unor resurse materiale și umane pentru Sistemul judiciar, așa fel încât implementarea codurilor să se poată face în cele mai bune condiții. S-au aruncat bani pentru instanțe, s-au aruncat resurse umane pentru instanțe, chiar în pregătirea vizitei, colegii de la Bruxelles, mă uitam pe date, sunt aproximativ 700 de locuri în plus finanțate din 2012 până în prezent. În mare parte sunt ocupate, în momentul de față sunt libere în jur de 200 de locuri.

Moderator: Aveți și banii necesari ca să suplimentați aceste locuri?

Robert Cazanciuc: Ele sunt finanțate pe măsură ce se vor ocupa, vor avea cu siguranța finanțare. De multe ori problema nu este dată de lipsa numărului de judecători și procurori, ci mai degrabă de lipsa grefierilor, care de foarte multe ori contribuie la toată această bucatărie, uneori nevăzută, a instanțelor, care este o mare consumatoare de timp. O să încercăm o suplimentare a numărului de grefieri. Avem în momentul de față în Parlament propuneri de reorganizare a unei hărți a instanțelor. Pot fi diverse soluții, cum am propus, este o distribuție, uneori inegală.

Moderator: Sunt prea multe într-un singur loc și în altă parte mai puțin.

Robert Cazanciuc: De cele mai multe ori capitale de județ sunt foarte aglomerate și instanțele mai mici sunt mai puțin aglomerate.

Moderator: Și ce faceți? Desființați instanțele mici?

Robert Cazanciuc: Era una din propuneri, alte propuneri erau de rearondare teritorială a unor instanțe, de modificarea schemelor de la instanțele mici către schemele mari.

Moderator: Pentru oamenii de acolo, pentru cei care apelează la justiție, ar fi foarte greu să ajungă direct într-un oraș mare, având pentru ei o instanță mică mai puțin încărcată.

Robert Cazanciuc: Eu cred că e important să aibă acces la un act de calitate de justiție, nu neapărat la o justiție cât mai aproape de casă, pentru că instanțe cu 1000-2000 de dosare sunt foarte greu de justificat. Mai bine să ai 1-2 judecători, aproape imposibil de funcționat. Dacă se îmbolnăvește unul dintre ei sau dacă merg în concediu, practic ajungi să închizi instanța. Mai bine să ai o instanță mai mare, unde sunt judecători care pot să intre în programele de pregătire profesională care au acces mai degrabă la informații, nu neapărat judecători cantonați de casă.

Discutam oricum de excepții, 1000 de dosare la o arie teritorială cu 20-30.000 de locuitori, este foarte greu de susținut.

Moderator: În afara acestor instanțe mici care este încărcarea în orașele mari, în plen judecător sau pe un procuror?

Robert Cazanciuc: În jur de 1000 de dosare este în momentul de față media pentru un judecător. Sunt soluții pentru a suplimenta sau a reaseza schemele, sunt soluții în continuare în interior. Avem în momentul de față o propunere trecută deja de Senat, o modificare la procedura civilă care poate degreva instanțele de anumite activități. În momentul de față avem o procedură de executare silită care după ce ai o hotărâre de la un judecător te obliga să mergi de încă 2 ori până reușești să o pui în executare. Prin eliminarea sau scurtarea ei, practic vom (...) anumite instanțe de până la 20% din activitate, deci vor fi oameni care vor fi alocați obișnuitelor lucruri din cadrul unei instanțe. Sunt în continuare resurse de acest fel care trebuie exploatate în instanțe, suntem în prima parte a clasamentului european în ceea ce privește numărul de judecători. Nu avem puțini judecători, de multe ori distribuția lor în țară este inegală sau activitatea instanțelor este încărcată cu diverse tipuri de cauze care nu rezultă din mersul firesc al vieții.

Moderator: Avem prin telefon în acest moment alături de noi, Laura Ștefan, este expert anticorupție. Bună seara, ne auzim?

Laura Ștefan: Bună seara.

Moderator: Vorbeam de ce se întâmplă în acest moment și domnul ministru spunea ce se întâmplă în legătură cu încărcarea extraordinară care exista în anumite instanțe, de asemenea au intrat în vigoare noile coduri, s-a discutat foarte mult atunci când la 1 februarie, s-a vorbit foarte mult despre impactul pe care îl vor avea aceste noi coduri, ce se întâmplă la 2 luni, după ce au intrat în vigoare și mă refer mai mult la impactul asupra luptei anticorupție, avem o evaluare în acest moment? Sunt efectele despre care se vorbea înainte, de intrarea în vigoare a codurilor, care este imaginea după 2 luni?

Laura Ștefan: Nici discuțiile și nici problemele nu au dispărut, așa cum spuneam încă de dinainte de a intra în vigoare aceste coduri, vor exista probleme mari în practică cu felul în care se aplică și se interpretează principiul aplicării legii penale mai favorabile. Spuneam atunci că este foarte important ca legiuitorul să explice foarte clar în actul normativ dacă se dorește o aplicare globală a acestui principiu, adică fie codul vechi, fie codul nou, sau se dorește o aplicare pe instituții autonome, adică o combinație pe care s-o facă legiuitorul între cele două coduri.

Laura Ștefan: Din păcate această pisică a fost aruncată în grădina Justiției și acum vedem diverse instanțe care ajung la concluzii profund diferite cu privire la felul în care urmează să se aplice noile coduri și mă refer aici mai ales la noul cod penal. De asemenea, spuneam la acel moment că problema scăderii semnificative a pedepselor și cuplată cu neintroducerea unei agravante pentru consecințe deosebit de grave la infracțiunile de patrimoniu, va conduce la prescripția multor dosare importante și cred că și asta se vede în practică. Vedem discuții interminabile cu privire la încercările de a secretiza procedurile judiciare, despre care noi am atras atenția încă de dinainte de a intra în vigoare aceste coduri. Vedeți că CSM-ul redactează în prezent în nou ghid

de comunicare cu presa și cu societatea în general, în care se încearcă secretizarea foarte multor informații care țin de dosarele penale și care până astăzi erau publice. Deci problemele nu dispar peste noapte doar pentru că nu ne ocupăm de ele. Ele continuă să existe și din nefericire, soluțiile care puteau fi foarte simple la nivel legislativ n-au fost adoptate la momentul acela. Când privește discuția anterioară pe care o aveți cu domnul ministru, într-adevăr pe aceste chestiuni suntem cu totul de acord și am susținut și noi, cei din societatea civilă, că se impune regândirea felului în care resursele umane sunt împărțite în Sistemul judiciar. Nu se justifică acele instanțe mici, care nu rezolvă de fapt problemele cetățenilor, tocmai pentru că nu au suficienți judecători în compunerea instanței și de asemenea, procedurile aceste cvasi-administrative, care încarcă suplimentar rolul instanțelor de judecată, domnul ministru vorbea despre chestiunile care țin de executare, ar putea fi foarte ușor eliminate din competența organelor judiciare, pentru a lăsa într-adevăr judecătorii să se ocupe de ceea ce trebuie să facă ei și anume de judecare pe fond a dosarelor cu care sunt sesizați.

Realizator: Mulțumesc foarte mult. Domnule ministru?

Robert Cazanciuc: Dacă soluțiile erau simple cu siguranță erau adoptate. Discutăm de legea penală mai favorabilă... Din păcate, este foarte dificil să cuprinzi într-un text de lege situațiile de viață ce ar trebui reglementate de un asemenea text. Au fost foarte multe discuții cu judecătorii, cu procurorii, pentru a găsi o formulă, un text de lege, care să poată fi promovat. Am spus întotdeauna în dialogul cu judecătorii și procurorii, nu avem interesul să promovăm un text sau altul. Vreau să promovăm un text care să poată fi aplicat așa cum spuneți dumneavoastră. Dați-mi un text care să poată fi aplicat și acel text va fi pus într-un act normativ. Din păcate, au fost atât de multe opinii contrare încât nu am putut să găsim un text suficient de clar, suficient de acoperitor pentru cât mai multe situații de viață.

Realizator: Probabil ar trebui să propuneți dumneavoastră, să veniți și dumneavoastră cu o propunere atunci.

Robert Cazanciuc: Noi am făcut diverse propuneri, dar evident, am primit critici din partea judecătorilor și procurorilor că ar fi mai bună o altă propunere. Putem tranșa într-un anumit fel. De aceea în momentul de față avem în Parlament un proiect de lege, tocmai pentru a face o dezbatere foarte clară pe această chestiune...

Realizator: Referitor la ceea ce spunea doamna Laura Ștefan legat de secretizarea, sesiza o anumită tendință de secretizare asupra dosarelor.

Robert Cazanciuc: N-aș spune că e vorba de secretizare. CSM-ul încearcă să redacteze un ghid care să ușureze relația cu presa. Eu am încercat să stabilesc câteva jaloane ale relației cu presa. Cu siguranță și în acest proiect voi fi de partea accesului la informații în condițiile legii. Mai spunea doamna Ștefan un lucru referitor la cuantumul ...

Realizator: La scăderea anumitor pedepse.

Robert Cazanciuc: Aceasta este filosofia noului cod, așa cum a fost asumat în 2009. Acesta este trendul european. Problema nu este să ai pedepse foarte mari în cod, ci problema este să le aplici

cu fermitate și predictibilitate. E foarte greu să vi acum, s-a cerut o ordonanță de urgență, putem noi să facem ordonanță de urgență să apreciem acum pentru 1-2 infracțiuni, când codul în ansamblul lui are o anumită filosofie, care tocmai acest lucru îl prevede, reducerea cuantumului pedepselor pentru anumite infracțiuni. Și-a asumat Parlamentul răspundere pentru el. Nici n-a intrat codul penal în vigoare și noi ar fi trebuit să intervenim cu ordonanță de urgență? Putem face acest lucru în Parlament, dacă viața ne va arăta că judecătorii nu au la îndemână instrumentul normativ pentru a fi suficient de fermi.

Realizator: S-a mai discutat la fel de mult asupra acestor coduri și în chestiunea interceptărilor și am văzut luările de poziție de atunci în care o serie de instituții au spus 'nu vom mai putea să ne folosim de această procedură pentru că lucrurile nu sunt clare și trebuie să-i înștiințăm pe cei pe care-i avem în intenție să-i urmărim și normal, toată procedura devine ridicolă'. Care este acum situația? S-au lămurit lucrurile? Se efectuează această urmărire? Se poate pune în aplicare?

Robert Cazanciuc: Nu mi-au fost semnalate până în prezent niciun fel de impedimente în aplicarea legii. Momentul intrării în vigoare al codurilor, 1 februarie, a fost unul foarte efervescent pentru toată lumea juridică, toată lumea a încercat să înțeleagă cum se aplică noile instituții, uneori poate văzând anumite instituții separat. Dacă codul este privit în ansamblul și înțeles exact mecanismul, constanți că nu sunt...

Realizator: DNA- ul a reclamat foarte clar și a spus că 'ne împiedică'...

Robert Cazanciuc: DNA- ul a spus că sunt lucruri ce ar trebui clarificate pentru a evita tocmai interpretări diferite. Până în momentul de față, în această chestiune, nu avem interpretări diferite, dar noi am promovat un proiect de lege, aflat în Parlament în momentul de față, tocmai pentru a aduce și acele clarificări propuse de DNA, pentru a nu fi niciun fel de interpretare diferită în aplicarea legii. Dar până în momentul de față nu au fost blocaje în sistem din această cauză și judecătorii și procurorii au înțeles exact cum trebuie să aplice legea.

Realizator: Nu aveți sesizări din partea DNA- ului că se blochează în procedurile lor până acum?

Robert Cazanciuc: Nu avem asemenea sesizări, lucrurile sunt interpretate în mod unitar atât de procurori cât și de judecători. Dar poate anumite clarificări în proiectul aflat în Parlament ar fi bine adus și o să facem acest lucru...

Realizator: ... varianta ordonanței, ca să nu mai prelungiți foarte mult până iese noua lege despre care vorbești din Parlament.

Robert Cazanciuc: Ordonanța în anumite situații are și ea limitele ei. E nevoie de dezbatere pentru că tocmai lipsa unei dezbateri pe codul penal a dus la o greșită poate interpretare a unor texte. Atunci, am preferat să avem nevoie de o dezbatere pentru a înțelege exact toată lumea limitele unui act normativ și cum poate fi el aplicat în litera și în spiritul lui.

Realizator: Vorbeam despre acest raport care a fost dat publicității chiar astăzi, privind situația justiției de la CSM și spuneți și dumneavoastră că este vorba de 1000 de dosare pe judecător în instanțele mai aglomerate. La nivelul procurorilor cam care este situația?

Robert Cazanciuc: Cam aceiași este și la nivelul procurorilor. Să nu uităm totuși că la tribunalul București, cea mai mare instanță din România, undeva în jur de 10% sunt dosare penale. 90% sunt dosare civile. procurorii sunt încărcăți cu foarte multe cauze care nu ajung neapărat în fața instanței, unde se pronunță soluții de netrimitere în judecată, dar care de asemenea au nevoie de examinare, au nevoie de timp.

Realizator: Aici, oricine își poate pune problema, la 1000 de dosare pe judecător sau procurori, cum poate să facă față într-un an de zile, să dea soluții în toate aceste dosare și să mai fie și foarte bine clarificate și judecate aceste dosare, pentru că pare fizic timpul nu este suficient pentru a face acest lucru. Mai aveți de gând să suplimentați? Care este deficitul în acest moment de judecători și procurori?

Robert Cazanciuc: A fost făcut un studiu de către Banca Mondială, un studiu de impact pe noile coduri. Pentru cele din penal, intrat recent în vigoare, propunea undeva la câteva zeci de locuri. Propunerile în penal nu a fost foarte mare. Au fost câteva sute în schimb în civil. Noi avem un calendar asumat în 2012 și el va fi respectat. Pe măsură ce cele 200 de locuri de judecător vor fi ocupate anul acesta, fie prin INM, fie prin diverse forme de admitere directă, ele vor fi suplimentate, dar nu într-o proporție foarte mare. Ne vom concentra mai degrabă pe zona de greșeri, pe zona de suport pentru judecători, decât pentru magistrați propriu-zis.

Realizator: Aveți și dumneavoastră în sistem o serie de hotărâri judecătorești definitive, care impun plata unor drepturi către magistrați. Puteți să le achitați? Care este situația?

Robert Cazanciuc: Există o eșalonare prevăzută de lege pentru aceste drepturi și chiar la ultima ședință de guvern ...

Realizator: Despre ce sume e vorba?

Robert Cazanciuc: Ieri au fost undeva în jur de 160 de milioane de lei drepturi salariale, un efort bugetar destul de însemnat în momentul de față, dacă ne gândim la faptul că bugetul de investiții al Ministerului este undeva la 30-40 de milioane. Un efort bugetar pentru a respecta anumite hotărâri judecătorești, pentru a respecta un anumit calendar asumat.

Realizator: Ați început deja să plătiți, sau cât va dura toată această eșalonare despre care vorbeți pentru că suma văd că este chiar foarte mare.

Robert Cazanciuc: Da, suma este mare pentru că sunt judecătorii, procurorii, Curtea Constituțională, mai multe instituții din sistem prinse în acest proiect. Ele se întind pe câțiva ani, aceste eșalonări, dar vor fi respectate și până acum au fost respectate, chiar dacă vorbim de sume destul de importante unele.

Realizator: În același raport, dat publicității astăzi, am văzut o evaluare făcută de factorii care ar amenința independența Justiției. Este vorba despre percepția judecătorilor și de percepția procurorilor. Rezultatele arată că în ceea ce privește instanțele, 43% spun că este mai mică această amenințare de a afecta independența justiției. În ceea ce privește parchetele, spun din contră că

este mai mare față de anul trecut, este vorba de un procent aproximativ egal, 43%. Sunt nominalizați acești vectori care ar afecta independența Justiției: mass-media, legislativul și executivul. Rugați să explice, magistrații spun că luările de poziție sunt extrem de dăunătoare, declarațiile privind procesele în curs sau hotărârile judecătorești. Cum vi se pare această percepție pe care o au cei din sistem, pentru că sunt referiri atât la oamenii politici, dar și la mass-media?

Robert Cazanciuc: Aș începe puțin în ordinea inversă. Tocmai spuneam că Guvernul a alocat 160 de milioane de lei pentru Sistemul judiciar. Eu aș judeca mai degrabă faptele și acțiunile. Pe ultima ședință de Guvern am avut mai multe hotărâri de Guvern referitoare la instanțe de judecată și parchete, la sedii acordate instanțelor și parchetelor, la diverse forme de sprijin. Dacă ne uităm la acțiunea Guvernului o să vedem foarte mult sprijin pentru justiție, pentru independență din perspectiva infrastructurii de care sistemul are nevoie din perspectiva resursei umane de care sistemul are nevoie și care a fost alocată conform unui angajament comun făcut împreună cu CSM.

Moderator: Era un angajament foarte vechi de modernizare a instanțelor.

Robert Cazanciuc: Eu spun de un angajament din 2012. Procesul de modernizare al instanțelor a început după 1990 și el continuă... unde avem în momentul de față mai multe sedii de instanță aflate în proiecte de investiții pe un program început cu mulți ani în urmă cu Banca Mondială pe care vrem să-l dezvoltăm mai departe.

Moderator: Câți bani dați pentru acest program?

Robert Cazanciuc: Program este undeva la 110 milioane tot programul început cu mulți ani în urmă. Anul acesta au fost alocați până în iunie 45 de milioane de lei alături de cei 30 din bugetul ministerului și sperăm să obținem o sumă similară la prima rectificare pentru a continua diverse contracte aflate în derulare în momentul de față la Iași, Cluj, Oradea, Sibiu, proiecte importante de investiții ale ministerului în momentul de față. Judecând acțiunile putem să constatăm foarte multe lucruri de sprijin, de suport pentru justiție.

Moderator: Asta în ceea ce privește Guvernul spuneți dumneavoastră.

Robert Cazanciuc: Nu este ușor pentru orice procuror să se vadă criticat public chiar uneori de oameni politici. Acest lucru nu este ușor de acceptat pentru nimeni mai ales atunci când ști că ți-ai făcut datoria într-un dosar și nu ai ce să-ți reproșezi. De cele mai multe ori discutăm mai degrabă de reputație decât de independență pentru că e greu să spui că este afectată independența unor judecători doar că cineva face o anumită declarație. Din fericire nu avem acțiuni de natură să influențeze actul de justiție. Avem declarații care trebuie corectate. Am încercat de fiecare dată în cadrul Guvernului, Parlamentului să găsim un echilibru și să încercăm să stabilim câteva reguli în relația cu justiția cel puțin din perspectiva declarațiilor publice.

Moderator: Aici marile dosare, dosarele de interes public se discută oriunde în lume. Mass-media ia aceste dosare, sunt de mare interes public și ați văzut din SUA în Europa cât de mult se discută când este un demnitar, o personalitate, vedetă, un om care atrage foarte multă atenție și se discută

pe toate părțile. De ce magistrați români s-ar simți mai mult afectați de discuțiile din mass-media și de ce trebuie să țină cont să se uite mereu să vadă ce spune mass-media despre ei când ei au de soluționat conform legii și numai legii.

Robert Cazanciuc: Sigur că nu suntem ruși de societate magistrații. Nu poți să nu te uiți în spațiul public. Toată lumea poate să critice dar important este ca atunci când faci o anumită acuzație să știi foarte bine de ce o faci, să ai de asemenea lucruri foarte clare în spate pentru că de cele mai multe ori cei care fac afirmații în spațiul public aduc acuze magistraților nu cunosc detaliile unui dosar. Au diverse frânturi de informații și fac judecăți de valoare fără să știe cu adevărat ce se întâmplă într-un dosar.

Moderator: Știți foarte bine că se putea întâmpla să fie și apar și au apărut și îi știm cu toții istoria soluției care ulterior s-au dovedit a fi greșite și tocmai presiunea publică a făcut să se ajungă în anumite cazuri. Nu zic că e generalizare să se ajungă la reevaluarea unor soluții.

Robert Cazanciuc: Nu știu dacă presiunea publică ar trebui ... ci până la urmă mersul firesc al instanțelor care se cenzurează superior una pe alta. O instanță poate să pronunțe o soluție și e la fel de legal ca alta să pronunțe în căi de atac o altă soluție pe măsură ce probele sunt administrate și pe măsură ce avem o viziune a unui judecător într-un dosar.

Moderator: Avem o știre apărută foarte de curând legată de o numire pe care ați făcut-o la Craiova DNA într-un caz în care apare cazul Ponea. Dumneavoastră ați făcut această numire?

Robert Cazanciuc: Nu am făcut o numire. Doamna Ponea a fost unul din cei zeci de magistrați care au fost la Ministerul Justiției în perioada în care încercam să găsim procurori adecvați pentru diversele funcții de conducere libere/vacante la nivelul conducerii Ministerului Public. Doamna Ponea având 2 mandate de procuror general al Parchetului Curții de Apel Craiova în perioada 2006-2012, deci un om cu foarte mare experiență care teoretic poate să aspire la o funcție de conducere la nivelul Ministerului Public, dar doamna Ponea nu se regăsește printre propunerile făcute de Ministerul Justiției nici pentru Parchetul General, nici pentru altă structură de parchet. Propunerile ministrului au fost cele care sunt deja în momentul de față în funcții.

Moderator: Deci spuneți că teoretic, dar practic? Teoretic ar putea să ocupe dar practic în urma acestui dosar?

Robert Cazanciuc: Teoretic în sensul că având 2 mandate de procuror general își poate dori evident să obțină o funcție de conducere în ultimul eșalon al parchetului dar nu am formulat o asemenea propunere.

Moderator: În aceeași evaluare și nu numai în evaluarea acestui raport privind starea justiției din România s-a vorbit foarte mult de blocarea mersului justiției prin hotărârile luate de Parlament, Senat sau Camera Deputaților în ceea ce privește dosarele unor parlamentari. Nu puteți să faceți nimic în acest sens prin majoritatea parlamentară pe care o aveți, prin ceea ce se cheamă relația cu Parlamentul inclusiv a ministerului Justiției astfel încât aceste dosare să poată să-și urmeze cursul?

Robert Cazanciuc: Sigură că rolul ministerului este foarte mic în acest proces și se rezumă la a înainta diferite proceduri. Din punctul nostru de vedere evident că ar fi bine ca Parlamentul să dea anumite decizii așa cum solicită procurorii. Deciziile Parlamentului sunt legale fie când au curs sau nu unei solicitări a procurorului. Parlamentul până la urmă trebuie să-și asume o decizie de a da curs unei solicitări. Este perfect legal cum face.

Moderator: Dacă este și moral.

Robert Cazanciuc: Este alt lucru și cum spuneam Parlamentul trebuie să-și asume acest lucru. Până la urmă această chestiune pune în discuție problema imunității așa cum este ea în constituție și poate în dezbaterile legate în viitor de Constituție ar fi bine ca aceste lucruri să fie clarificate limitele acestei imunități și condițiile în care ea să devină factor așa cum a fost gândit în Constituție când este cazul de protecție normală pe un standard internațional.

Moderator: S-a discutat foarte mult și despre răspunderea magistraților în anumite cazuri în care ar trebui să răspundă direct pentru niște soluții pe care vi el dau și vă întreb dacă este posibilă o asemenea soluție în contextul în care de pildă avem acest caz de la Arad în care un magistrat a făcut niște restituiri așa extraordinare și știți un sat întreg care a fost restituit fără să fie și justificată această restituire.

Robert Cazanciuc: Sigur că pentru toate categoriile profesionale trebuie să fie o anumită răspundere. Lucrurile sunt destul de greu de pus în anumite limite și șabloane pentru că până la urmă discutăm de dreptul unui magistrat așa cum spuneam mai devreme de a cenzura căile de atac ale anumitor soluții. Ce să încercăm să facem dacă un judecător la tribunal cenzurează o instanță de la judecătoria, înseamnă că prima instanță a greșit și că omul ăla a făcut ceva rău, nu. Noi trebuie să ne demonstrăm reaua intenție. Atunci când putem demonstra reaua intenție cu siguranță putem găsi și mijloacele de sancționare.

Moderator: Mulțumesc foarte mult. A fost alături de noi în această seară ministrul justiției Robert Cazanciuc. Sperăm într-o justiție în continuare cât mai independentă și imparțială. Toate cele bune.